

מה יש לך לומר להגנתך?

מטרת הפעולה

החניכים יבינו את החשיבות במסר העולמי שיש למדינת ישראל וינסו להעצים אותו.

מבנה הפעולה

א. היכרות עם שני סוגי מסרים

ב. יישום סוגי המסר על מדינת ישראל והבנת הפער שהם יוצרים

ג. הכרת החשיבות של צמצום הפער והתקדמות קדימה- סיכום

מהלך הפעולה

א. היכרות עם שני סוגי מסרים

מבקשים מהחניכים שלושה מתנדבים, ומחלקים להם כרטיסיות (נספח 1). כל כרטיסיה מחולקת לשני חלקים – תוכן וצורה, זאת אומרת, מה אומרים ואיך אומרים. החניך מקבל דקה, ובה הוא צריך לשכנע את הקבוצה שהוא צודק במה שהוא דורש (לדוגמה, תוספת קיצבה). על הקבוצה להחליט אם היא נעתרת לבקשתו של החניך, ולמה היא החליטה להיעתר או לסרב. (למדריך – חשוב לבחור חניכים מתאימים לכך, ולהסביר להם היטב את המשימה. לא פשוט להגיד משהו ולעשות הפוך...) מה שכנע אותנו, מה שהוא אמר או איך שהוא אמר? כמובן שגם וגם... כשרופא אומר שהסיכוי שהלב יחזיק הוא אפסי, אני מבין מה הם סיכויי לחיות. אבל איך שהוא אמר את זה משפיע עליו לא פחות. אם הוא היה אומר: "אחי, זהו, אבוד. אפשר את העט שלך אחרי ש...". היינו יוצאים עם הרגשה אחרת לגמרי, למרות שנאמר לנו אותו הדבר. דוגמה נוספת לכך היא רושם ראשוני (נספח 2) כולנו יודעים כמה הוא חשוב, אך חוקרים שבדקו ממה הוא מורכב גילו כי רק 7% ממנו הוא מה שאנחנו אומרים.

זאת אומרת שלכל אחד מאתנו יש את מה שהוא אמר כאדם, בתנועות הגוף שלו, בצורת חייו, באיך שהוא נראה ובאיך שהוא עושה דברים. זה סוג אחד של מסר (לדוגמה אדם שמאחר, או לחילופין מגיע תמיד בזמן, לא משנה מה הוא עושה, הוא אומר בזה משהו), הסוג השני של אמירה שיש לכל אחד מאתנו היא במישור התוכן – במה אני עושה. האם אני מתנגד להתנתקות או שאני בעדה, האם אני תומך בבית המשפט או מתנגד לו.

ב. יישום סוגי המסר על מדינת ישראל והבנת הפער שהם יוצרים

כפי שראינו באדם הפרטי, כך גם בקבוצה, בסניף, בעם, וכמובן במדינה. זאת אומרת, לכל מדינה, וכמובן גם למדינת ישראל יש ערכים שבהם היא מאמינה, מה שהיא אומרת - (חופש, דמוקרטיה, יהדות, נצרות, אסלאם, שיוויון וכו') ויש את איך שהיא אומרת, או במקרה שלנו – מתנהגת. מה היחס שלה למיעוטים, מהו מוסר הלחימה שלה, איך אנשים נוהגים בכביש, מה היא תורמת מבחינה תרבותית וכו'. ננסה לבחון את שני סוגי המסרים שאותם מעבירה מדינת ישראל.

א. איך היא אומרת?

לקראת החלק הזה, חשוב לקרוא את מאמר היסוד "הציונות" של הרב שרקי (נספח 3).

מתחלקים לכמה קבוצות. כל קבוצה מקבלת מספר סוכריות, ומתחילים בחידון (נספח 4). התגמול על החידון הוא לפי סיכון ההימור, לפי המפתח הבא:

100% סיכון = זכייה של ארבע סוכריות.

עד 75% סיכון = זכייה של שלוש סוכריות.

עד 50% סיכון = זכייה של שתי סוכריות.

עד 25% סיכון = זכייה של סוכריה אחת.

לאחר שמהמרים על הסכום, המדריך שואל שאלה. אם התשובה נכונה הוא מקבל לפי המפתח. אם לא...

מנסים להבין האם המפתח הגיוני ולמה. בסופו של דבר, אם יש לי מאה סוכריות והימרתי על חמישים וצדקתי, אקבל רק שתיים, אבל אם יש לי רק אחת, והימרתי עליה, אקבל ארבע!

ההיגיון במפתח כזה הוא שלמרות שיש הרבה ערך לכמות, יש יותר חשיבות לאיכות. זאת אומרת, אדם שמוכן לסכן את כל מה שיש לו זה הרבה יותר מאשר אדם שמסכן פי חמישים ממנו, אבל זה אפילו לא הרוב של מה שיש לו. מדוע? כפי שגם ראינו במאמר, עצם זה שאני קיים, או עצם זה שקיימת מדינת ישראל, הוא כבר אמירה חשובה. כלפי העולם, זה שאחרי אלפיים שנה, עם ישראל חוזר לאדמתו, וחוזר לבמת ההיסטוריה, דבר זה כשלעצמו יש לו אמירה חשובה. וההפרש בין להיות בלי סוכריות כלל, לכך שיש לך סוכרייה אחת, הוא לאין ערוך יותר גדול מאשר ההפרש שבין סוכריה אחת לאלף. לכן, עצם זה שמדינת ישראל קיימת, כבר מהווה אמירה חשובה לעולם – אנחנו כאן. לעם ישראל יש מה להגיד. מכאן ואילך, חשוב לבדוק מה בדיוק יש לעם ישראל להגיד – כל זה, בשלב ב'.

ב. מה היא אומרת? (מה יש לך לומר להגנתך?)

כפי שראינו, חשוב לדעת גם מה האדם אומר בפועל. ננסה לבחון מהן אמירותיה של מדינת ישראל במגוון נושאים. נחלק לחניכים קטעי עיתונות מהארץ ומהעולם. נשים לב כי המקרים מגוונים, אך חשוב לדעת כי יש משמעות לדברים שהמדינה קובעת באמירותיה. ננסה לבדוק לאלו אמירות אנו מסכימים, ועל אלו יש לנו ביקורת. את כל אחד מהמקרים נבחן באופן הבא:

1. מהי האמירה?

2. האם אנו מסכימים לה?

3. אם לא, מדוע לדעתנו אומרת מדינת ישראל את האמירה הזו? (האם לא חשבו לפני כן? האם הטעות נובעת מהערכת המציאות? האם ישנה מחלוקת מוסרית בינינו לבין מי שעיצב את האמירה? האם ישנה נקודה צודקת באמירה, אך היא חסרה גוון אחר שלדעתנו חשוב להוסיף?)

4. לאחר שקלול הדברים, מהי האמירה שלדעתנו צריכה מדינת ישראל לומר?

אנו נבחן ארבעה מקרים (ראה פירוט לקמן. יש כמובן עוד מקרים, ואם למדריך יש מקרים להוסיף משלו, כל מקרה מבורך). חשוב לקרוא את הכתבות בנספח (5) על מנת לקבל חומר רקע. כמו כן, נעלה נקודות לדיון ולחשיבה בכל אחת מהדוגמאות. כמובן שלא צריך להעלות את כל הנקודות עם החניכים. בכל מקרה נרשום שאלות שניתן להעלות. להלן המקרים:

1. ישראל והאו"ם

- האם צריך להתחשב בדעת האו"ם (או בניסוחו של בן גוריון – לא חשוב מה יאמרו הגויים, חשוב מה יעשו היהודים...)? עד כמה?
- מהו מקומם של יחס לגורמי חוץ במדינה מודרנית אשר נסמכת על קשרים כלכליים עם מדינות שונות?
- כמה צריך להתחשב באמריקה, המסייעת לנו בכסף ובשווה כסף?
- האם אנו רוצים להיות מדינה שאינה חברה באו"ם? (כפי שהייתה שוויץ עד לפני שנתיים)

2. רדיפת הפאלון גונג על ידי המשטר בסין

כמה עובדות על הפאלון גונג:

הפאלון גונג היא צורת מדיטציה עתיקה הדוגלת בעבודה עצמית על ערכי האמת החמלה והסובלנות. השיטה עברה במסורת בסין, והוצגה לציבור הרחב בשנת תשנ"ב. בשנת תשנ"ט הצביעו סקרים של ממשלת סין על-כך שלמעלה מ-70 מיליון איש מתרגלים פאלון גונג. הדבר גרם לשליט סין לשעבר, ג'יאנג דז'ה-מין, לשנות את גישתו כלפי השיטה. ובעקבות כך התפרסמו במספר עיתונים בסין כתבות בגנות השיטה, ונעצרו מתרגלים שמחו על פרסום הכתבות.

ב-25 באפריל הגיעו כ-10,000 מתרגלים למתחם הממשל בביג'ינג, ועתרו למען חבריהם המתרגלים שנעצרו יום קודם לכן. הייתה זו הפעם הראשונה בה התאסף בסין מספר רב כל כך של אנשים, וביקש למחות בדרכי שלום על יחס לא הוגן מצד הממשל. על פי טענת ממשלת סין, הפאלון גונג היא כת שמרמה אנשים ותומכת ברשע. המשטר הסיני הוציא את השיטה מחוץ לחוק, והחל לרדוף את המתרגלים. כיום חייב כל אזרח בסין לחתום על עצומה בגנות המתרגלים. במשך השנים נעצרו על ידי המשטר מאות אלפי אזרחים ונשלחו למחנות עבודה, שם הם מעונים ואף נרצחים על מנת לסחור באבריהם.

שאלות העולות העקבות העניין:

- האם מדינת ישראל צריכה "לדחוף את האף שלה" לנושאים כאלה?
- האם יש למדינת ישראל אמירה מוסרית?
- מה היא מוכנה לשלם למען זה (ניתוק היחסים עם סין/ ביטול ההשתתפות באולימפיאדה/ אחר)?

3. תכנית הלימודים של משרד החינוך

- מהם הערכים שלדעתנו מדינת ישראל צריכה ללמד?
- איך מדינת ישראל צריכה לתת ביטוי לאירועים של מיעוטים בתוכה?
- אלו ערכים אנו חושבים שמדינת ישראל צריכה להעניק לכל תלמיד מכל המגזרים?

4. קרן קיימת ומכירת אדמות ליהודים

- מהו היחס שלנו למיעוטים?
- האם יש לנו יכולת להפלות אוכלוסיות בתוכנו?
- האם יש לנו בכך גבולות אדומים?
- מדוע בג"ץ פסק כפי שפסק?

ג. הכרת החשיבות של צמצום הפער והתקדמות קדימה - סיכום

- אחרי שראינו את החשיבות העצומה לאמירתה של מדינת ישראל מחד (איך שהיא אומרת - עצם זה שהיא קיימת) ואת מה שקורה בפועל - מה שהיא אומרת, ולצערנו זה לא הרבה, חשוב שנפתח מודעות על מנת ליצור מצב שבו שני המסרים הם מסרים המתאימים לאופייה ולזהותה של המדינה. לשם כך עלינו לברר מה צריך להיות אופייה של המדינה ביחס לעולם.
- נסביר לחניכים כי עלינו לעסוק בשאלות אלו, על מנת לאפשר למדינה להתפתח ולחשוב בכיוונים חדשים. אם נצליח לגשר על הפער, נהפוך את כל המסרים המילוליים והלא מילוליים לתואמים את תפקידה של מדינת ישראל כיסוד כיסא ה' בעולם.

מה אומרים: אתה יתום שאמור לקבל קצבה חודשית מהמוסד לביטוח לאומי. כבר חמש שנים שהדבר מתעכב בגלל מעבר מפקיד לפקיד ובקשתם להחתימך על עוד ועוד טפסים ולהבאת עוד ועוד אישורים. נמאס לך. אתה רוצה את מה שמגיע לך, אתה מבין שאם לא תהפוך שולחנות, שום דבר לא ישתנה.

איך אומרים: חשוב לזכור שאתה אדם עדין, מעולם לא פגעת בזבוב. אתה לא מסוגל להתעצבן וכמובן שלא להרים את הקול. אתה טוען את הטענות הכי קשות, אבל בלי שאף שריר יזוז אצלך. אתה הופך שולחן, זורק כסא, אבל לא מתוך עצבים...

מה אומרים: אתה מפקד פלוגה. הפלוגה שלך עומדת לצאת לקרב קשה הלילה. לא ברור מי יחזור. אתה צריך לתת נאום שיסביר למה חשוב להילחם, כמה חשוב התפקיד שהוטל עליהם, בקיצור – שיחת מוטיבציה.

איך אומרים: אתה טיפוס מאוד רגשני. אתה לא מסוגל לקרוא לאנשים לצאת להילחם בלי להוריד דמעה או שתיים. למעשה, אתה מדבר ממש כמו מישהו שעכשיו מספיד את חברו הטוב, בבכי קורע לב.

מה אומרים: אתה מנתח לב. מולך שוכב חולה שהסיכוי שלו לחיות שואף למספר היהודים שמנהלים את הרשות הפלסטינית. אם לא הולך להתרחש נס, הוא עומד ללכת בדרך כל בשר... אתה צריך לספר לו שבבדיקה שערכת הממצאים גילו ש...

איך אומרים: אינך מסוגל לראות אדם במצוקה בלי לגלות אליו רגש של אהבה ולנסות לעודד אותו. המנטרה שלך היא "הכול לטובה", ו"עוד תראה, בעזרת השם יהיה בסדר" אתה לא מפסיק לחבק אותו ולומר "לא נורא". כמובן, תוך כדי אתה מתחיל לספר פרטים...

רושם ראשוני

להלן חלוקת הרושם הראשוני, שהוא 100% - זאת אומרת כיצד אנו כאדם שלם נתפסים בעיני האחר במהלך ארבע הדקות הראשונות למפגש המשותף. מרכיבי הרושם הראשוני באחוזים:

55% מהרושם הראשוני מקבל הממד שאינו מילולי - שפת גוף, הופעה - האם שפת הגוף שלנו פתוחה/סגורה, מכוונת לאדם מולנו או לא, האם אנו משדרים עצבנות בעזרת תנועות בגופנו, האם אנו אסרטיביים, כוחניים, ביישנים, האם אנו מכבדים את עצמנו ואת האחר על ידי הופעתנו (הלבוש וסגנונו). בעזרת מכלול זה נוכל ללמוד רבות על האדם מולנו עוד מבלי שהוא פצה את פיו.

38% - האינטונאציה, חיתוך דיבור, הטון שבו הדברים נאמרים, האם הדברים נאמרים ברכות, בכוחניות, באכפתיות או בביישנות. ניתן ללמוד הרבה על האדם מולנו על ידי הקשבה לדברים הנאמרים, האם הם נאמרים מתוך אכפתיות או מתוך חוסר סבלנות - אנו מצליחים לאתר כוונה שמעבר לתוכן הנאמר. נוכל ללמוד כל כך הרבה אם נהיה קשובים ולדלות מידע רב אודות מי שנצא מולנו.

7% מכלל הרושם הראשוני הוא התוכן, מה אנחנו אומרים? למעשה במפגש הראשון שלנו, הרבה פעמים פחות חשוב מה נאמר אלא כיצד זה נאמר ועל ידי מי, האם האדם שאמר דברים חשובים נתפס בעינינו כרציני, כסמכותי או לאו? באינטראקציה אינסופית עם הסובבים אותנו, חשוב מאוד שנשים דגש על השפעתו של הרושם הראשוני, שהרי הוא בעל משמעות מכרעת.

הרב אורי שרקי – התנועה הציונית

ישנה מחשבה מקובלת ביחס לתנועה הציונית אשר תופסת אותה כתנועה חילונית. זוהי הבנה מוטעית. הציונות אינה חילונית ואינה דתית, הציונות היא תנועה פוליטית שמנהיגיה היו חילונים. אין זה קשור כלל לשאלה הדתית. הדבר בא לידי ביטוי ב"שאלת הקולטורה". שאלת הקולטורה הייתה למעשה ויכוח שהתנהל בקונגרס הציוני. הייתה תביעה של חלק מהצירים לעסוק גם בענייני תרבות ולא רק בפוליטיקה. הגופים הדתיים התנגדו להצעה זו בכל תוקף, כיוון שחששו שיאמרו שהדתיים נותנים את הסכמתם לפעולות חילוניות בעיקרן. לאחר שההצעה נדחתה והתקבלה ההחלטה שהציונות דבר אין לה עם הדת, ראה בכך הרב ריינס, ראש המזרחי באותם ימים, ניצחון גדול לציונות הדתית. הרב קוק תקף נמרצות את המזרחי על תמיכתם בהחלטה זו, וטען בתוקף שיש קשר הדוק בין הדת לציונות. הרב צבי יהודה היה אומר שלא ניתן להעלות על הדעת תחייה לאומית ללא תחייה תרבותית. להיפך, כאשר יש תחייה לאומית ברור שיהיה ויכוח על התרבות. אשר על כן, הציונות אינה חילונית. על פי הז'רגון הרבני הציונות היא למעשה מצוות עשה מהתורה. הרמב"ן בהוספותיו לספר המצוות מצווה ד' אומר שהחזקת ארץ ישראל בידי יהודים זו מצוות עשה. הקמת המדינה והחלת ריבונות יהודית על ארץ ישראל זו מצוות עשה, שהרי לא ניתן להקים מדינה בדרך אחרת. אלא שבעיני חלקים בעם היהודי, מעשה מסוים הוא מצווה רק עם עשו אותו יהודים דתיים, וכיוון שמנהיגי הציונות היו חילוניים, ברור שהציונות אינה מצווה, אלא אפילו עבירה. הציונות הינה תנועה פוליטית כיוון שמטרתה היא פוליטית – הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל. את המצווה הזאת יקיים מי שירצה בכך. היהודים הדתיים לא רצו לקיים מצווה זו, אך המצווה נשארת גם אם לא רוצים לקיימה.

במרוצת הדורות היהדות הגדירה את עצמה מחדש, התרגלנו לראות ביהדות דת. זוהי ירידת מדרגה מבחינת תפישת היהדות. הקב"ה לא בחר בנו להיות קבוצה של אנשים דתיים, אלא הקב"ה בחר בנו כעם מכל העמים. למעשה הראשון שהגדיר את בני ישראל כעם היה פרעה מלך מצרים:

"ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו" (שמות א', ט')

רק לאחר מכן, במעמד הר סיני הקב"ה מכנה את בני ישראל בשם עם:

"ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם ויגד משה את דברי העם אל ה'. ויאמר ה' אל משה לך אל העם וקידשתם היום ומחר וכיבסו שמלותם" (שמות י"ט, ט'-י').

חשוב להבין עניין זה, כיוון שהתורה ניתנה לאומה בכללותה, כישות מדינית פוליטית. אלא שבמהלך הזמן שכחנו את הגדרתנו כאומה והצטמצמנו לגדר של דת בלבד. נשאלתי באחת ההרצאות: מהי המשמעות הדתית של יום העצמאות? עניתי כי המשמעות הדתית של יום העצמאות זהה למשמעות הדתית של פסח, שבועות ושאר המצוות. לאף אחת מהמצוות אין משמעות דתית. כל המצוות הן מצוות בעלות משמעות לאומית שניתנו לכלל האומה כאומה ולא כאוסף של פרטים דתיים. כאשר הקב"ה החליט שהוא משיב את שכניתו לציון, לא ניתן להגדיר זאת במונחים דתיים בלבד, שכן מעורבת כאן גם תחייתה של כל האומה הישראלית.

עם תחילת ההתערורות הציונית הביאו החילוניים רעיון "חדש", והוא להגדיר את היהדות כאומה ולא כדת ועל ידי כך להקים את המדינה היהודית. למעשה זוהי הכוונה האלוקית המקורית כפי שהסברנו. אלא שבפועל דווקא הדתיים התנגדו למהלך זה. כל צד הבין רק חצי מהזהות הישראלית והתנגד לחצי השני.

למרות ניסיונותיה של
הציונות להתנתק מהדת
הדבר לא עלה בידה,
ולמעשה הציונות נושאת
בתוכה את המעצורים
להתרחקותה מהדת

את הרעיון כי זוהי הכוונה האלוקית המקורית, ניתן להבין בצורה יותר פנימית. נתאר לעצמנו שיבוא יום ח"ו שבו מדינת ישראל תהיה מאוכלסת באוכלי חזיר ביום הכיפורים ולא יהיה זכר לכל מפלגה עם כיפה. אך עדיין יהיה שם ישראל קיים ואז ישאלו את ראש הממשלה, "מה זה עם ישראל?" ישיב ראש הממשלה

"אין לי ברירה, אך אני מוכרח להגדיר זאת, שזה העם שחלק מהגדרתו היא שפעם הוא האמין בתנ"ך". זאת אומרת הגדרת הזהות הלאומית שלנו, כוללת בעל כורחנו, את ספר התנ"ך שאנחנו סוחבים איתנו גם אם זה על מנת לדחות את המסר שלו. לכן אפשר לומר, שיש לנו את עצם הזכות של קיומה של האומה. זה מה שכתוב "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו". יצרתי אותם באופן כזה שהם מספרים את תהילתי בעל כורחם. לפעמים דווקא היהודי שלא מעוניין בזהות שלו הוא המקור לקידוש שם שמים בגדול כמו הרצל, בן גוריון ועוד. אילו היו מנהיגי היהדות הדתית מעמיקים בתורה היה ניתן למנוע תופעה זו, אלא שלא היו אז הכוחות הרוחניים הדרושים לכך, כפי שכותב הרב קוק.

למרות זאת, ישנם מספר רבנים דתיים שהצילו את הכבוד האבוד של היהדות הדתית. יש ציונות דתית - גם ציוני וגם דתי. גוף כזה קרוע בין שני אידיאלים שונים ולכן בהכרח אינו מצליח להתרומם. לעומת זאת קיימת תנועת הגאולה של הרב קוק הגורסת כי אין ציונות דתית אלא הציונות היא הדת, וכך מתבטלת מאליה הסתירה הפנימית הקיימת בציונות הדתית. ואכן, ניתן לראות שכיום תנועת הגאולה היא זו שמובילה את התחייה הלאומית, ואנשיה תופסים את עמדות המנהיגות הפוליטית הצבאית והמדינית.

למרות ניסיונותיה של הציונות להתנתק מהדת הדבר לא עלה בידה, ולמעשה הציונות נושאת בתוכה את המעצורים להתרחקותה מהדת. דוגמה טובה היא דגל ישראל, אשר קיבל את השראתו מהטלית. וכמובן תחיית השפה העברית - לשון הקודש. בניגוד לתהליך שעבר על מדינות אירופה, שם עברו מהשפה הלטינית לשפות בנות זמננו בכדי להתרחק מהדת, אצל העם היהודי התרחש תהליך הפוך, חזרה אל לשון הקודש. אמנם זה היה תחת מעטה של הציונות החילונית, אך בפועל זה חיזק את הקשר של הציונות אל הדת.

נספח 4:

שאלות לחידון

1. יישוב בעמק החולה על שם מקימת מפעל "עליית הנוער".
2. מיישובי "חומה ומגדל" בעמק בית שאן על שם אחד ממבשרי הציונות.
3. קיבוץ בגליל על שם חטיבת פלמ"ח שפעלה באזור במלחמת הקוממיות.
4. עיר על שם הנופלים בקרב על תל חי.
5. מושב בעמק יזרעאל על שם מייסד "המזרחי".
6. ממושב העלייה הראשונה, נקראת על שם אביו של "הנדיב הידוע" שבא לעזרת המושבה.
7. קיבוץ על שם ראש ישיבת וולוז'ין שנמנה עם "חובבי ציון" ברוסיה.
8. קיבוץ בעמק חרוד על שם גיבור תל חי.
9. יישוב בקרבת בנימינה על שם ארגון מחתרתי שסייע במידע מודיעיני לבריטים במלחמת העולם הראשונה.
10. מושב בהרי ירושלים על שם מנהיג תנועת "המזרחי", שעל שמו נקראת גם אוניברסיטה.
11. מושב בשפלת יהודה על שם רב ראשי ספרדי שעסק בשאלות תורה ומדינה.
12. קיבוץ על שם חטיבה שפעלה בהרי ירושלים במלחמת הקוממיות.
13. עיר בגוש דן על שם אחד ממבשרי הציונות.
14. יישוב על שם הסתדרות נשים ציוניות בארצות הברית. לא רחוק ממנו שוכן בית חולים של אותה הסתדרות.
15. מושב בהרי ירושלים על שם מפקד האצ"ל.
16. קיבוץ בשרון על שם מפקד ארגון ההגנה.
17. יישוב בשרון על שם מחיה השפה העברית.
18. קיבוץ של "השומר הצעיר" על שמו של רב שהיה ממייסדי תנועת חובבי ציון.
19. מושב בעמק חפר על שם הרב קוק, מורה הדרך של הציונות הדתית.
20. מושב ליד רחובות שנוסד במלאות חמישים שנה לעליית הקבוצה שחרטה על דגלה את האמרה "בית יעקב לכו ונלכה".
21. מושב בעמק יזרעאל על שם גואל אדמות העמק.

22. קיבוץ בנגב המערבי על שם ברל כצנלסון.
23. קיבוץ בעמק בית שאן על שם מנהל "המשרד הארצישראלי" של ההסדרות הציונית.
24. קיבוץ בקרבת רמלה על שם קולנל אמריקאי שסייע לצה"ל במלחמת השחרור.
25. מושבה למרגלות הכרמל על שם "הנדיב הידוע".

דף פתרונות

1. כפר סאלד – על שם הנרייטה סאלד.
2. טירת צבי – על שם הרב צבי הירש קלישר.
3. יפתח – על שם חטיבת יפתח.
4. קריית שמונה – על שם שמונה אנשים שנפלו בהגנת תל חי.
5. שדה יעקב – על שם הרב יעקב ריינס.
6. זכרון יעקב – על שם יעקב רוטשילד, אביו של הברון בנימין רוטשילד.
7. עין הנציב – על שם הרב נפתלי צבי יהודה ברלין.
8. תל יוסף – על שם יוסף טרומפלדור.
9. גבעת ניל"י – על שם מחתרת ניל"י ("נצח ישראל לא ישקר").
10. בית מאיר – על שם הרב מאיר בר אילן.
11. בית עוזיאל – על שם הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל.
12. הראל - על שם חטיבת הראל.
13. אור יהודה – על שם הרב יהודה אלקלעי.
14. צור הדסה – על שם הסתדרות הדסה.
15. רמת רזיאל – על שם דוד רזיאל.
16. ניר אליהו – על שם אליהו גולומב.
17. אבן יהודה – על שם אליעזר בן יהודה (אבן – קיצור של אליעזר בן).
18. גן שמואל – על שם הרב שמואל מוהליבר.
19. כפר הרא"ה – על שם הרב אברהם (יצחק) הכהן (קוק).

20. כפר ביל"ו – הוקם במלאות חמישים לעליית הביל"ויים.
21. כפר יהושע – על שם יהושע חנקין.
22. בארי – כינויו הספרותי של ברל כצנלסון.
23. כפר רופין – על שם ד"ר ארתור רופין.
24. משמר דוד – על שם אלוף דוד מרכוס.
25. בנימינה – על שם הברון בנימין רוטשילד.

נספח 5:

מה יש לישראל לומר לאו"ם?

מועצת זכויות האדם של האו"ם מכנה את המדיניות הישראלית בעזה "פשע שצריך לחקור בבית-הדין הבינלאומי". המועצה קוראת לישראל ליישם לאלתר 99 צעדים כדי להקל על חיי הפלסטינים בשטחים, בין היתר: הסרת המצור על הרצועה ושחרור אסירים. שגריר ישראל במוסדות האו"ם בז'נבה אמר בתגובה: "ישראל מודה למועצה על הכרתה במורכבויות של האזור"

מועצת זכויות האדם של האו"ם קראה לישראל אמש (ג') ליישם לאלתר 99 צעדים כדי להקל על חיי הפלסטינים ביהודה, שומרון ועזה, בהם הסרת המצור על הרצועה ושחרור אסירים.

על יחסי ישראל והאום

מישראל נשלל מקום בהתקבצות האזורית של מדינות המזרח התיכון, וכך נשללה ממנה הזכות לשבת במועצת הביטחון ובגופים אחרים של האו"ם – הזדמנות שניתנת לכל מדינה חברה אחרת. בנוסף לכך, המדינות החברות באו"ם מנעו מישראל למלא כל תפקיד חשוב בכל גוף או סוכנות אחרים. מספר הישראלים המכהנים במשרות בכירות באו"ם היה קטן מאז ומתמיד, אפילו ביחס לגודלה של ישראל. לאחר סדרה של הצבעות נגד מועמדים ישראלים, מספר הישראלים המכהנים במשרות בכירות ירד לאדם אחד בלבד, שתקופת כהונתו אמורה להסתיים בשנה הבאה.

הסברה שארה"ב וידידות אחרות של ישראל אינן יכולות לעשות דבר בקשר למצב הבלתי נסבל הזה היא פשוט לא נכונה. במשך שנים, הסכימה מחלקת המדינה לקביעת משרד היועץ המשפטי של האו"ם, שלא ניתן לבטל את החלטת האסיפה הכללית המשווה את הציונות לגזענות. מרגע שהתקבלה ההחלטה, כך נטען, ניתן לשנותה רק על ידי אימוץ החלטה אחרת. הממשל של בוש האב חשף את השקר, כששר החוץ דאז, ג'יימס בייקר, גיבש תוכנית לביטול ההחלטה, וסימן בכך את תחילת הסוף של פרק מביש בתולדות האנטישמיות. בדומה לכך, בתקופת הממשל הנוכחי, סירב שר החוץ פאואל לקחת חלק בהתקפות הגזעניות על ישראל בוועידת האו"ם בדרבן שהתקיימה בקיץ 2001. פאואל ביטל את הופעתו, והמשלחת האמריקנית פרשה מהוועידה כשהתברר שאנטישמיות השתלטו עליה.

רדיפת הפאלון גונג על ידי המשטר בסין

אתמול נפגש הנשיא פרס עם השר יון-שאן שהיה אחראי בעבר על רדיפת מתנגדי המשטר ועינויים במחנות הריכוז הסיניים.

את העובדה שמדינת ישראל הרשמית מתעלמת לחלוטין מכל הנעשה למאות אלפי אזרחים מתרגלי פאלון גונג חסרי ישע בסין, אנחנו יודעים כבר מזמן.

לישראל אינטרסים כלכליים גדולים מאוד בסין, ועובדה פעוטה כמו דו"ח בינלאומי של אנשי מקצוע בכירים מקנדה, המוכיח מעל לכל ספק כי הממשל הסיני מבצע קצירת איברים מזעזעת מעשרות אלפי אנשים שכל רצונם הוא לחיות לפי הערכים אמת, חמלה וסובלנות, לא מונע מבכירי המדינה להמשיך ולהיפגש עם בכירי ממשל סיני, הקשורים באופן ישיר לתופעה הנוראה.

לפני יומיים עלתה ישראל שלב בשיתוף הפעולה המכעים הזה, כאשר שמעון פרס אירח בלשכתו את ליו יון-שאן, שר התעמולה הסיני. יון-שאן, חבר בכיר במפלגה הקומוניסטית הסינית, עמד בעבר בראש משרד '610', המכונה "הגסטאפו הסיני", שהוקם במטרה לנהל מרכזים לשטיפת מוח, לעינוי ולרציחה של מתרגלים מחוץ לבתי המשפט. עד היום הוא אחראי באופן ישיר ועקיף לרדיפת מתרגלי פאלונגונג בסין ובעולם כולו, לרצח של אלפי מתרגלים, ולגרימת עינויים של מאות אלפים.

תכנית הלימודים של משרד החינוך:

שרת החינוך: להחזיר את הקו הירוק לספרי הלימוד

השרה יולי תמיר החליטה כי התלמידים ילמדו מעתה על גבולות המחלוקת בין ישראל לבין העולם הערבי, כלומר הגבולות שהתקיימו טרום מלחמת ששת הימים. תמיר ל-ynet: "גם להוציא את הקו הירוק מהמפות זה להכניס פוליטיקה לבתי הספר. אין אפשרות לשרטט את גבולות מדינת ישראל בלי לערב פוליטיקה". אבל יש כבר קולות שטוענים כי מדובר בקו מפלגתי ולא ממלכתי.

מורן זליקוביץ' / 05.12.06

שרת החינוך, יולי תמיר (העבודה), החליטה שתלמידי ישראל יכירו את גבולות '67: תמיר הורתה לאנשי משרדה לוודא כי בהוצאות חדשות של ספרי לימוד יופיעו מפות ובהן גם הקו הירוק, המשרטט את גבולות ה-4 ביוני 1967, גבולותיה של ישראל לפני פרוץ מלחמת ששת הימים. ההחלטה נחשפה הבוקר (יום ג') לראשונה בעיתון "הארץ".

מדובר בהחלטה נפיצה מבחינה פוליטית. גבולות 1967 הם הבסיס לדרישת הפלסטינים והעולם הערבי להקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית. זאת, בעוד שבישראל הרשמית הייתה נטייה בשנים האחרונות לפעול כדי לטשטשם, במטרה לפעול כדי לספח גושי התיישבות במסגרת כל הסכם קבע בגדה עם הפלסטינים.

לאחרונה פנתה השרה תמיר לוועדות המקצועיות במשרד החינוך, כדי שיבחנו כיצד ניתן לשלב את המפות הכוללות את הקו הירוק בספרי הלימוד החדשים שמאשר המשרד. "היו המון תלונות שבספרי הלימוד מופיעה מפת ישראל ללא גבולות", אומרת הבוקר תמיר ל-ynet. "בחנתי את הנושא לעומק ואכן חסרה שם התייחסות לקו הירוק. למשל עזה מופיעה עדיין כחלק ממדינת ישראל".

תמיר לא מוטרדת, לדבריה, מהביקורת הצפויה. "גם להוציא את הקו הירוק מהמפות זה להכניס פוליטיקה לבתי הספר. אין אפשרות לשרטט את גבולות מדינת ישראל בלי לערב פוליטיקה. יש דברים דוגמת עזה שפשוט מתבקשים. מה לעשות שהמציאות משתנה". לדעתה, הוצאות הספרים לא יתנגדו למהלך. "להוצאות הספרים אין יד ורגל בתכנים – ובין כה וכה מדובר במהדורות חדשות ולא בשינוי של ספרים קיימים".

קרן קיימת ועמדת המדינה

בתמיכת הממשלה, עברה השבוע הצעת חוק הקובעת כי קרקעות הקרן הקיימת לישראל, שנרכשו מכספי יהודים בעבור יהודים, יוחזרו רק ליהודים.

יוזמת חקיקה חדשה בכנסת קובעת כי קרקעות קק"ל יוכלו להימכר ליהודים בלבד. אם אכן תושלם החקיקה שיזמו ח"כ אורי אריאל (האיחוד הלאומי-מפד"ל), זאב אלקין (קדימה) ומשה כחלון (הליכוד), יהיה זה חוק שיקבע לראשונה כי אסור למכור אדמות בארץ ישראל לערבים.

מצדדי החוק טוענים כי הוואקף המוסלמי מחזיק בקרקעות רבות במדינת ישראל והן מיועדות לערבים בלבד, לכן אין סיבה שליהודים לא יהיו קרקעות המיועדות להם בלבד. ח"כ אורי אריאל טוען כי החוק נועד להבטיח שהמדינה תמלא אחר עקרונות הקרן הקיימת לישראל, שעל פיהם הוקמה קק"ל לפני יותר ממאה שנה.

קק"ל נועדה לגאולת קרקעות עבור העם היהודי, ולכן היא רכשה מידי הערבים אדמות בארץ ישראל. ההיגיון הזה אומר שהמדינה, באמצעות מינהל מקרקעי ישראל שמחזיק כנאמן את קרקעות קק"ל, חייבת לדבוק ברוחה ההיסטורית של קק"ל ולהמשיך לייעד את אדמותיה ליהודים בלבד.

ח"כ אריאל: "במשך דורות מיליוני יהודים אספו פרוטה לפרוטה בקופסה הכחולה כדי לרכוש קרקעות בארץ ישראל, ומינהל מקרקעי ישראל חייב לכבד את רצונם של היהודים שבמשך דורות ביקשו לרכוש כאן קרקע שתהיה קודש לעם היהודי".

יוזמי החוק לא מתעלמים ממה שהביא לכך שהצעת החוק תונח דווקא עכשיו על שולחן הכנסת: פסיקת בג"ץ לגבי קעדאן, שבה נקבע כי ערבי מצפון הארץ רשאי לרכוש מגרש ביישוב קציר ולבנות בו את ביתו, למרות שמתכנני היישוב ייעדו אותו ליהודים בלבד.

פסק דין קעדאן אמנם לא עוסק בקרקעות קק"ל אלא בקרקעות השייכות למינהל, אך חברי הכנסת מבקשים להקדים תרופה למכה, ולקבוע מראש בחוק שאלה יוקצו רק ליהודים, בהתאם לכוונת רוכשיהן במאה השנים האחרונות.

הצעת החוק עברה בקריאה טרומית ברוב גדול במליאה, כאשר התמיכה בה הגיעה למעשה מכל חלקי הבית כולל חברים במפלגת העבודה ובקדימה. מרצ והסיעות הערביות התנגדו כצפוי, והצטרפו אליהם מספר ח"כים מהעבודה, כמו שלי יחימוביץ' ומיכאל מלכיאור. זעקות הקרב של הח"כים הערבים בדבר "גזענות יהודית" מילאו את חלל המליאה כמו גם את גלי האתר בערוצי התקשורת השונים.

ח"כ אחמד טיבי מרע"ם-תע"ל כינה את הצעת החוק "גזענות יהודית ודמוקרטיה אתנית משתוללת". ח"כ ג'מאל זחאלקה מבל"ד טען כי אישור הצעת החוק מצביע על "עלייה במפלס הגזענות וירידה במפלס הדמוקרטיה. יש רוב גזעני בכנסת", פסק. ח"כ מוחמד בראכה מחד"ש אף הגדיר את אישור הצעת החוק כ"חקיקת תועבה", וכ"עוד ביטוי בסדרת חוקי הגזע".

אמנם מדובר בהצבעה בקריאה טרומית בלבד, אבל היקף התמיכה מלמד כי הצעת החוק צפויה לעבור בקריאות הבאות. ח"כ יוסי ביילין ממרצ אמר כי "תמיכת הממשלה בהצעת החוק הגזענית חושפת את פניה האמיתיות. הכנסת מעניקה תירוץ מעולה למי שמבקש להציג את מדינת ישראל כמדינת אפרטהייד".

הקרן הקיימת במספרים

קק"ל נוסדה בשנת 1901 בקונגרס הציוני ה-5.

13% מקרקעות המדינה מוחזקות בבעלות קק"ל – יותר מ-4 מיליון דונם. הוואקף המוסלמי מחזיק בבעלותו 3% מקרקעות המדינה.

בהחלטת הקמת קק"ל נכתב כי קק"ל לא תוכל למכור את אדמותיה, שהן בבעלות העם היהודי, אלא להחכירן לתקופה שלא תעלה על 49 שנים.

ארבע שנים לאחר הקמתה בוצעו רכישות הקרקע הראשונות. בקופת קק"ל היו אז 250 אלף ליש"ט ונרכשו אדמות באזור חולדה, בן שמן, כפר חיטים וראש פינה.

קק"ל עוסקת גם בייעור הארץ ובשמירת הנוף. מאז קום המדינה נטעה קק"ל יותר מ-250 מיליון עצים על פני יותר ממיליון דונם.

אנשי קק"ל מטפלים כיום בכ-400 אלף דונם של חורש טבעי וב-400 אלף דונם של שדות מרעה. קק"ל פרצה 7,000 ק"מ של דרכים במעבה היערות ברחבי הארץ.

אנשי קק"ל הקימו במהלך השנים יותר מ-160 סכרים ומאגרי מים לאיגום עודפי מים, שבהם מוחזרו לשימוש יותר מ-160 מיליון מטרים מעוקבים בשנה.

קק"ל הכשירה כמיליון דונם קרקע לגידולים חקלאיים עבור כאלף יישובים.

